

finns endast bst i behåll. 48 r är fullkomligt tydlig; den smala ormslingan går här under runslingan (icke som i B 354). — Formen av o-runan, 38 o, är på träsnittet i B 354 något otydlig.

Om namnet *Gisl* se U 492, om *Asgæirr* U 350.

Gisl och Åsger ha även låtit resa den andra runstenen vid Viggby, U 845, till minne av sin broder Björn. Det är tydligt att U 844 är äldre än U 845. Ändå har U 845 o-runan þ i den ursprungligare användningen för nasalerat *a*, U 844 för *o*-ljud. De båda runstenarna äro med säkerhet icke utförda av samme ristare.

845. Viggby bro, Dalby sn.

Litteratur: B 353, L 97. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 2, bl. 283; UFT h. 1 (1871), s. 110. Avbildning: S. Bierkenius och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* och B 353).

För äldre uppgifter om stenens plats se ovan U 844. Den betecknas i Peringskiölds *Monumenta* som »den österste» av de båda runstenarna vid Viggby bro. Träsnittet har påskriften »Wigby östra stenen i Dalby sochn» (B 353: »Vigby östra»; L 97: »Wigby bro, den östre Stenen»). Stenen har sålunda stått på östra sidan om vägen och bron. Den var försvunnen, redan då Dybeck besökte platsen, och den har sedan vid flera tillfällen sökts, ehuru utan resultat. Enligt Dybeck lär den ha använts vid en brobyggnad. Samma uppgift lämnas i UFT h. 1 (1871), måhända med Dybeck som källa: »Då bron ombygdes, skall denna sten blifvit begagnad vid brobyggnaden».

Stenen har formen av en triangel, i det närmaste liksidig. Och ornamentiken har skickligt anpassats efter stenens form. Höjden är, enligt teckningen i B 353, ung. 1,80 m, bredden nedtill ung. 1,50 m.

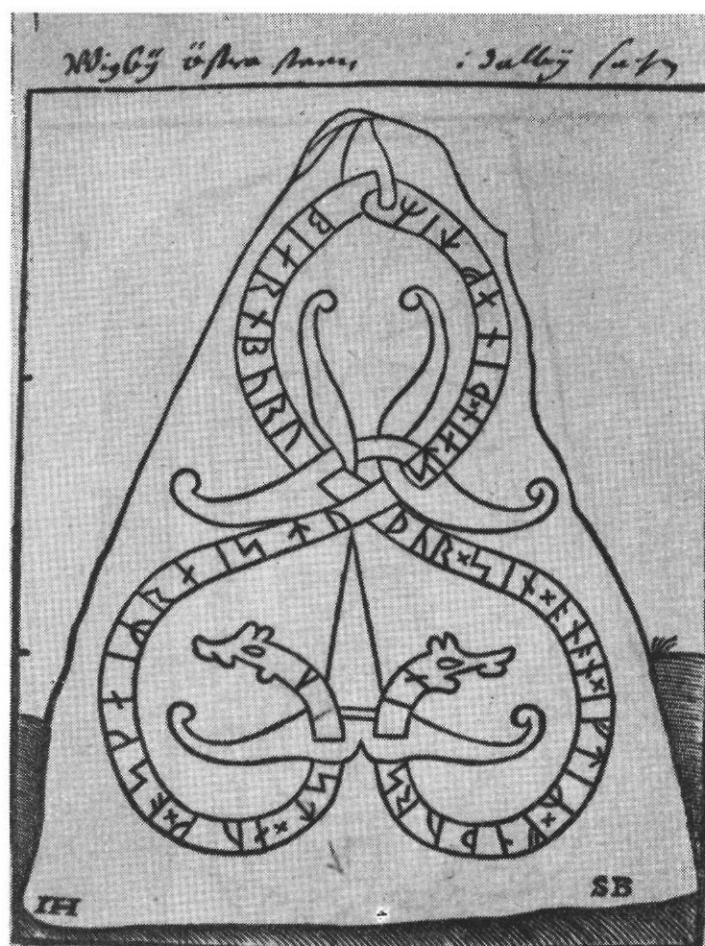

Fig. 317. U 845. Viggby bro, Dalby sn. Efter B 353.

Inskrift (enligt B 353):

kisl × **auk** × **oskair raistu stain** × **þinaftir biarn burupur** × **sin** × **onon** × **iftir** × **fnþur sin**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

Gisl ok Asgæirr raistu stæin þenna æftir Biorn, broður sinn, annan æftir faður sinn.

»Gisl och Åsger reste denna sten efter Björn, sin broder, den andra efter sin fader.»

Till läsningen: 2 i saknas på träsnittet och r. 4 är t, icke l. Men på det exemplar, som är inklistrat i Peringskiölds *Monumenta*, har med blyerts ett i insatts mellan 1 k och 3 s och 4 t ändrats till l. Med säkerhet är detta korrekturrättelser, avsedda att införas på trästocken före tryckningen, ehuru så ej kommit att ske. I texten ovanför återges också inskriftens första namn **kisl**. I motsats till förhållandet på den andra Viggby-stenen (U 844) är avståndet mellan runorna ganska ojämnt och skiftande. Vissa ord stå ganska spatiöst, t. ex. 8—19 **oskair raistu**, andra äro ganska sammanträngda, t. ex. 20—24 **stain**, 48—51 **onon**. 58 n har bst endast på v. sidan av hst; troligen felläsning (eller felristning) för a eller o.

U 845 är rest efter U 844, på vilken det hänсыftas med ordet **onon**, d. v. s. *annan* (scil. *stæin*). U 845 är med all säkerhet utförd av samme ristare som U 459; denna runsten har v. Friesen på goda grunder attribuerat till Arbjörn. Viggby-stenens ornamentik påminner även om den av Arbjörn signerade U 652 och om de av honom med säkerhet ristade U 630 och U 646. Arbjörn synes ha varit verksam samtidigt med Öpir men har i sin ortografi vissa konservativa drag, särskilt bruket av o-runan för nasalerat a (U 688 **pino**, U 630 **þeno**, U 646 **pino**). U 845 har **oskair** och **onon**.

Viggby, Dalby sn.

Utom U 844 och U 845 skall enligt Liljegrens *Runurkunder* ännu en runsten (L 99) ha funnits vid Viggby. Efter Liljegen har denna tredje runsten, numera försvunnen, omtalats både av Dybeck och av Klingspor (*UFT* h. 1, s. 110). Som sin källa åberopar Liljegen Petter Dijkmans bekanta arbete *Historiske Anmærkninger* (författat 1708, ehuru tryckt först 1723). Med stöd av Dijkman har inskriften upptagits även i O. Celsius' samlingar av *Svenska runstenar* (F m 60) 2, s. 3.

P. Dijkmans uppgifter (a. a. s. 62) äro följande: »Dalby Sokn. Wiggeby. Denna Runsteen haar jag intet sedt, vtan orden äro tagne vthur en Upsala Academiæ Disputation, så lydande:

Gridur ock Ulfr deir litu hackva stain at Jarl fadur sin.

Det är: *Gridur och Ulfr de läto hacka steen åth sin Fader Jarl.*» Dijkman anmärker, att »Såsom ordet *ok* är tryckt med *ck*, jemväl ordet *Hackva* med *ck*, och det stafwesätt går ifrån de gamla Runemäns, aldenstund stafwen C intet är Runsk, jag ock elliest intet sedt Runorne, så kan jag mig der öfwer eij vidare vthlåta». Han vill alltså icke gå i god för läsningen och har icke själv sett stenen. Tyvärr uppger han icke heller, ur vilken disputation han har hämtat sina uppgifter.

Det är emellertid alldeles uppenbart, att en förväxling föreligger. Vid Viggby i Danmarks sn finnes en runsten (L 213, B 407), vars inskrift har följande lydelse:

kerþar · **ok** · **ulfr** · **ok ulbiarn** · **ok** · **abiarn ok runi** + **þair** · **litu hakua** · **stain** · **at** · **iarl faþur sin** · **arfriþr**
at · **bonta sin**

Det är utan vidare klart, att den »inskrift», som Dijkman anför, är ett utdrag av inskriften på Viggby-stenen i Danmarks sn. På grund av namnlikheten har en förväxling ägt rum. Den tredje runstenen vid Viggby har sålunda aldrig existerat.